

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

изх. № 1222/3.12.2019

ДО

Г-Н ТЮРКЕР МОЛЛАХАСАН

Гр. Момчилград,

Ул. „Сан Стефано“ № 14, бл. 12, ап. 21

ОТНОСНО: Сигнал вх.№18556 от 11.12.2017г. за противоречива съдебна практика на Върховния административен съд на Република България.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МОЛЛАХАСАН,

Като подробно се запознах с изложеното във Вашия сигнал и след обсъждането му както със съдиите от двете данъчни отделения на ВАС, проведено на 27.09.2018г., така и в новосъздаденото от мен през м.април 2019г. Звено за анализи и тълкувателна дейност, намирам, че на основата на съдържанието на сигнала няма основание за образуване на тълкувателно дело и постановяване на тълкувателно решение по въпросите:

„1. В какъв срок се погасяват вземанията на данъчно-задължените лица за лихви, произтичащи от забавено възстановяване на недължимо платени данъци?

2.Какъв е видът на срока, в който се погасяват вземанията на данъчнозадължените лица за лихви, произтичащи от забавено възстановяване на недължимо платени данъци - давностен по ДОПК или ЗЗД или преклузивен по чл.129, ал.1, изр.2 ДОПК?

3.Срокът по чл.129, ал.1, изр.2 ДОПК преклудира правото на данъчнозадълженото лице да иска прихващане или възстановяване или преклудира самото му вземане?“.

Основният смисъл на мотивите на цитираните от Вас решения по административни дела №№9232/2014г.; 1277/2017г. и 16034/2010г. на Върховния административен съд е, че правната уредба на ДОПК на особеното производство по прихващане и възстановяване на недължимо платени или събрани суми за данъци, задължителни осигурителни вноски, наложени от органите по приходите глоби и имуществени санкции, както и суми, подлежащи на възстановяване съгласно данъчното или осигурителното законодателство от Националната агенция за приходите,

е специална по отношение на разпоредбата на чл.111, б.„в“ ЗЗД, съгласно която с изтичане на тригодишна давност се погасяват вземанията за наем, за лихви

и за други периодични плащания. Макар това да не е казано ясно в мотивите и на трите съдебни акта, чл.129, ал.1, изр. второ ДОПК урежда преклузивен срок за подаване на искането за прихващане или възстановяване, тъй като визира срок за подаване на искането, т.е. правилото е за процесуална допустимост на искането и доколкото е свързан с процеса, а не с материалното право, този срок е преклузивен. В същото време чл.129, ал.6 ДОПК гласи, че „Недължимо внесени или събрани суми, с изключение на задължителни осигурителни вноски, се връщат със законната лихва за изтеклия период, когато са внесени или събрани въз основа на акт на орган по приходите. В останалите случаи сумите се връщат със законната лихва от деня, в който е следвало да бъдат възстановени по реда на ал. 1 - 4.“. Тази разпоредба е дала основание на съдебните състави по посочените дела да приемат, че „независимо от характера на вземането - публично или частно правно, доколкото касае лихви върху надвнесени публични задължения, то приложим за срока на погасителна давност е специалният закон ДОПК, а не разпоредбата на чл.111 от ЗЗД“, както и че доколкото вземането за лихви е акцесорно и ДОПК не установява по-кратък давностен срок за него, в обсъжданите случаи давностният срок и за тяхното погасяване е петгодишен. Систематичното тълкуване на алинея първа и шеста на чл.129 ДОПК подкрепя този извод, защото ако се приеме обратното - че обсъжданото вземане за лихви се погасява с изтичане на тригодишна давност, подаденото в по-дългия петгодишен срок по чл.129, ал.1, изр. второ ДОПК искане за прихващане или възстановяване би било a priori неоснователно, което очевидно не е целта на закона.

Независимо от известното смесване на понятията за давностен и преклузивен срок в мотивите на посочените съдебни актове, тълкуването и прилагането на ДОПК с тези съдебни актове отговаря на целта на закона - частноправните субекти, внесли недължимо суми за публични вземания да могат да получат тези суми обратно, при същите условия /включително относно давността/, при които се събират публичните вземания, както за главница, така и за лихви.

Действително, единствено в Решение №14173 от 21.11.2017г. на ВАС по адм.д.№95792016г., като правен резултат се приема обратното. Това решение за сега обаче е изолирано в съдебната практика на двете данъчни отделения, което беше потвърдено при обсъждането със съдиите от тези отделения на ВАС, проведено на 27.09.2018г., поради което не дава основание за образуване на тълкувателно дело.

Като Ви благодаря за компетентното и професионално отношение към поставените от Вас въпроси, намирам, че не следва да се образува тълкувателно дело с посочения предмет.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД